

האזכור האחד בכתובה המשפטית (מהדורה שלישית) – כללים מרכזיים

זוהי תמצית של כללים מרכזיים מתוך המהדורה השלישית של כללי האזכור האחד במשפטים. היא נועדה להקל על אזכור מקורות עבריים נפוצים: תחיקה, פסיקה, ספרים, מאמרים ומקורות במרשתת. הכללים המלאים והמחייבים והסבר מפורט על כל חלק בנוסחות האזכור נמצאים בחוברת הכללים: הצוות לעדכון הכללים לאזכור האחד של מקורות בכתובה המשפטית כללי האזכור האחד בכתובה המשפטית (מהדורה שלישית, 2021).

תחיקה ישראלית

הנוסחה הכללית לאזכור תחיקה ישראלית (ראו כללים 2-6) היא:

[הפניה לסעיף] [ל] [שם החיקוק], [שנת החיקוק העברית] [-] [שנת החיקוק הלוועזית], [שם הקובץ בקיצור] [שנת הקובץ] [מספר העמוד הראשון], [מספר העמוד הספציפי]

שימו לב: שנת הקובץ תצוין רק אם לא הופיעה קודם כשנת החיקוק, או אם שנת החיקוק שונה משנת הקובץ. בתחילת השנה העברית (כשנת החיקוק או כשנת הקובץ) תופיע תמיד האות ה"א. דוגמות:

ס' 10 לחוק-יסוד: הממשלה, ס"ח התשס"א 158, 159.

חוק איסור נהיגה ברכב בחוף הים, התשנ"ז-1997, ס"ח 84.

פקודת העיריות, נ"ח התשכ"ד 197.

הצעת חוק החוזים (חלק כללי), התש"ל-1970, ה"ח 129.

תקנות הנמלים (תיקון מס' 3), התשמ"א-1981, ק"ת 956.

שימו לב: בהפניה לנוסח העדכני של החיקוק, אין חובה לציין את המיקום המקורי של החיקוק ב"ספר החוקים" או ב"עתון הרשמי". אולם בהפניה לנוסח המקורי דווקא יש לציין את המיקום המקורי. לעומת זאת, חובה להפנות לקובץ "הצעות חוק". דוגמות:

חוק-יסוד: הכנסת.

אבל: חוק-יסוד: הכנסת (תיקון מס' 36), ס"ח התשס"ד 336.

הצעת חוק הדגל והסמל (תיקון מס' 4) (המנון המדינה), התשס"ג-2002, ה"ח הכנסת 66.

הצעת חוק ההתיישנות, התשס"ד-2004, ה"ח הממשלה 611.

פסיקה ישראלית

הנוסחה הכללית לאזכור פסקי דין שפורסמו בקובץ מודפס (ראו כלל 18) היא:

[סוג ההליך] ([פרטי הערכאה]) ([מספר התיק] [צד א'] [מפריד בין צדדים] [צד ב'] , [הסדרה שבה פורסם פסק הדין] [כרך] ([חלק]) [עמוד תחילת פסק הדין] , [הפניה ספציפית] ([שנת מתן פסק הדין הלוועזית])

שימו לב: אין לכתוב "ואח". כשמאזכרים פסקי דין של בית המשפט העליון, אין לציין את פרטי הערכאה. דוגמות:

ע"א 461/62 צים חברת השיט הישראלית בע"מ נ' מזיאר, פ"ד יז 1319, 1325 (1963).

בג"ץ 7/48 אל-כרבוטלי נ' שר-הבטחון, פ"ד ב 5, פס' 14 (1949).

ת"פ (מקומיים י-ם) 2857/85 מדינת ישראל נ' אורן, פ"מ התשמ"ז(ג) 334 (1987).

תב"ע (אזורי ת"א) מד/708-3 גולדמן – מדינת ישראל, פד"ע יח, לח (1986).

הנוסחה לאזכור פסקי דין שפורסמו במאגר מידע (ראו כלל 19) היא:

[סוג ההליך] [פרטי הערכאה] [מספר התיק] [צד א'] [מפריד בין צדדים] [צד ב'] [פניה ספציפית] (שם המאגר) [תאריך לועזי מלא של מתן פסק הדין] (בהפניה לאתר הרשות השופטת ול"נט המשפט" יקוצר שם המאגר ל"אר"ש". דוגמות: בג"ץ 8300/02 נסר נ' ממשלת ישראל, פס' 35-36 לפסק הדין של הנשיאה (בדימ') ביניש (אר"ש 22.5.2012). ת"ק (תביעות קטנות קר') 11-14-23742 חונדיא נ' אור הקסם בע"מ (אר"ש 15.6.2015). ערר (כניסה לישראל ת"א) 1001/14 גברסילאסי נ' רשות האוכלוסין וההגירה (אמ"מ 12.8.2014). בש"א 322/89 גרוגר נ' כונס נכסים של הברוש (סוכנות סונול ישראל בע"מ) (כפירוק) (דינים ועוד 31.12.1989). עמ"ה (מחוזי ת"א) 1168/01 כדורי נ' פקיד שומה כפר-סבא (מיסים 31.5.2004). ת"כ (תחרות) 18-07-745 בנק מזרחי טפחות בע"מ נ' הממונה על התחרות (נבו 28.11.2019). עת"ם (מנהלים ת"א) 1273/09 אי.בי.סי. ניהול ואחזקה בע"מ נ' עיריית תל-אביב (פדאור 15.11.2010). ת"ד (תעבורה אש') 4188/06 פרקליטות נ' נובוקולסקי (פסקדין 18.9.2008). הע"ז (אזורי ת"א) 14-09-11387 רשות האוכלוסין וההגירה - רובינשטיין, פס' 13 (תולעת המשפט 4.2.2017). ע/123/02 (ערעורים צה"ל) ש' י' נ' התובע הצבאי הראשי (תקדין 17.3.2004). בע"מ 919/15 פלוני נ' פלונית (LawData 19.7.2017).

ספרים בעברית

הנוסחה לאזכור ספרים (ראו כלל 23) היא:

[שם המחבר] [שם הספר] [מספר הכרך] [הפניה ספציפית] ((המהדורה) [שם העורך] [שם המתרגם] [שנת פרסום הספר])
שימו לב: יש לאזכר שמות פרטיים של מחברים כפי שהופיעו במקור. פרטי הכרך ומספרי העמודים יופיעו לפני הסוגריים. אם מצוינות בספר שנת הוצאתו העברית ושנת הוצאתו הלוועזית, יש לציין את השנה הלוועזית בלבד. בין הפרטים הביבליוגרפיים שבסוגריים יבוא פסיק אם הוא נדרש כדי להפריד בין מילה למילה או בין מספר למספר. דוגמות:
 נינה זלצמן **מעשה-בית-דין בהליך אזרחי** 33-35 (1991).
 מיגל דויטש **קניין** כרך ב §12.7 (1999).
 אהרן ברק **פרשנות במשפט** כרך שני: פרשנות החקיקה (1993).
 קתרין מקינון **פמיניזם משפטי בתיאוריה ובפרקטיקה** (דפנה ברק-ארז עורכת, עידית שורר מתרגמת 2005).

מאמרים בעברית

הנוסחה לאזכור מאמרים (ראו כלל 24) היא:

[שם המחבר] [שם המאמר] " [שם כתב העת] [מספר הכרך] [מספר החוברת]] [עמוד תחילת המאמר] , [הפניה ספציפית] ([שנת פרסום המאמר])

שימו לב: יש לאזכר שמות פרטיים של מחברים כפי שהופיעו במקור. יש לציין את מספר החוברת רק אם כל חוברת בכרך מתחילה מחדש בעמוד 1. אם מצוינות בכתב העת שנת הוצאתו העברית ושנת הוצאתו הלוועזית, יש לציין את השנה הלוועזית בלבד. דוגמות:

יפה זילברשץ "על חופש הביטוי המסחרי" **משפט וממשל** ג 509, חלקים ד(3)-(4) (1996).

מיכאיל קרייני "ניתוח אונטולוגי למוסד החסינות הדיפלומטית: פרשת השגריר בסיוני" **משפטים** לג 63, 68 (2003).

א' לסלי סבה "זכויות האדם ומערכת הענישה: האם שנות ה-90 הניבו שתי מהפכות חוקתיות?" **מחקרי משפט** יג 183 (1996).

הנוסחה לאזכור מאמרים שפורסמו בספרים (ראו כלל 24.11) היא:

[שם מחבר המאמר] [שם המאמר] " [שם מחבר הספר] [שם הספר] [מספר הכרך] [עמוד תחילת המאמר] , [הפניה ספציפית] ([המהדורה] [שם העורך] [שם המתרגם] [שנת פרסום הספר])

דוגמות:

דליה דורנר "מידתיות" **ספר ברנזון** כרך שני: ג'ני סְבֶרָה 281 (אהרן ברק וחיים ברנזון עורכים) (2000).

אייל גרוס "בריאות בישראל: בין זכות למצרך" **זכויות כלכליות, חברתיות ותרבותיות בישראל** 437 (יורם רבין ויובל שני עורכים) (2004).

מקורות במרשתת

מקורות בעברית שמופיעים במרשתת ושהם מקורות מסוג שמוסדר בכלל אחר (ראו כלל 34.1) – ככלל אין צורך לציין באזכורם את ההפניה למרשתת. אם הפניה למרשתת תקל מאוד על איתור המקור, אפשר לאזכר כרגיל ולציין בסוף האזכור את כתובת העמוד שהמקור נמצא בו. דוגמה:

הוועדה לבחינת הפתיחה של בתי-המשפט בישראל לתקשורת אלקטרונית **דין וחשבון** (2004) <http://elyon1.court.gov.il/heb/doch%20electroni.pdf>

הנוסחה לאזכור מקורות בעברית שמופיעים במרשתת ושאינם מוסדרים בכלל אחר (ראו כלל 34.2) היא:

[שם המחבר] " [שם העמוד או התוכן] " [סוג התוכן] [שם האתר] [הפניה ספציפית] ([תאריך]) [כתובת]

דוגמות:

"הסיוע המשפטי" **משרד המשפטים** (2020)

<https://www.justice.gov.il/Units/Siuamishpaty/Pages/Default.aspx>

אילת עוז "לא מגיעה וגם לא ממתינה" **אלכסון** (27.2.2018) <https://tinyurl.com/y2ec7lpv>

נטעאל בנדל ושירית אביטן כהן "שופטי בג"ץ מתחו ביקורת חריפה על עוצמה יהודית ובל"ד" **מקור ראשון** (25.8.2019) <https://www.makorrishon.co.il/elections-2/165953/>

Michael Birnhack (@Birnhack) שרשור **טוויטר** (8:12, 22.4.2020) <https://twitter.com/Birnhack/status/1252827512599572482>